

Region Hovedstaden og de 17 verdensmål

Pernille Kernel, Center for Regional udvikling

Disposition for oplægget

- Hvorfor er FN's verdensmål vigtige?
- Hvordan arbejder vi med verdensmålene i Region H
- Vedkommer det os, der arbejder med jord?
- Hvordan kan vi bidrage?
- Eksempler - Bæredygtig jordhåndtering og City Loops

Verdensmålene er en fremtidssikring

”De 17 verdensmål er en global fælles referenceramme for strategi, uddannelse, forskning og udvikling. Tidligere var det naivt at tale om bæredygtighed – nu er det naivt ikke at arbejde med det.

Uoprettelig skade på kloden og dens ressourcer er ikke i nogens interesse. Verdensmålene er ikke en trussel – de er en fremtidssikring.”

(Professor Steen Hildebrandt 2017)

En regional handlingsplan for FNs verdensmål

- FNs verdensmål er skrevet ind i konstitueringsaftalen for det nye regionsråd
- Indsatsen skal sikres gennem en handlingsplan, som er forankret i miljø- og klimaudvalget
- I Region Hovedstaden forankres målene i koncern centrene
- Handlingsplanen tænkes i to niveauer: geografi og organisation

Hvilke af de 17 verdensmål spiller direkte ind i forhold til regionens indsatser?

Grønne: Direkte relevante   **Røde: Mindre relevante**

1: Afskaf fattigdom

2: Stop sult

3: Sundhed og trivsel

4: Kvalitetsuddannelse

5: Ligestilling ml kønnene

6: Rent vand og sanitet

7: Bæredygtig energi

8: Anstændige jobs og økonomisk vækst

9: Industriel innovation og infrastruktur

10: Mindre ulighed

11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

12: Ansvarligt forbrug og produktion

13: Klimaindsats

14: Livet i havet

15: Livet på land

16: Fred, retfærdighed og stærke institutioner

17: Partnerskaber for handling

Ejerskab i organisationen

Centrene har ejerskab i forhold til mål og handlinger indenfor deres ansvarsområde.

De skal bidrage til handlingsplanen med:

- Status for relevante verdensmål
- Oplæg til hvor verdensmålene kan løfte indsatsen med de regionale kerneopgaver og give størst effekt
- En beskrivelse af den fremadrettede indsats

Proces

- Vi har valgt at starte med en bred politisk drøftelse af mål og delmål
  - Ejerskab, nye vinkler, sammenhængen mellem forskellige mål
  - Skal vi synliggøre den eksisterende indsats eller hæve barren?
- Vi laver en status for regionens indsats indenfor relevante delmål
  - Prioritering af den fremadrettede indsats: Hvor klarer vi os godt/dårligt, hvor kan en indsats gøre en stor forskel, hvor mange ressourcer vil det kræve?
- Og til sidst formulerer vi handlingsplanen

Relevante verdensmål (I)

Her klarer Danmark sig godt

Mål 6: Rent vand og sanitet

- Lige adgang til sikkert drikkevand til en overkommelig pris
- Vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer
- Bæredygtig indvinding af og forsyning med ferskvand
- Forvaltning af vandressourcer integreres på alle niveauer
- Vandrelaterede økosystemer, herunder bjerge, skove, vådområder, floder, grundvandsbassiner og søer beskyttes og gendannes.

Relevante verdensmål (II)

Her går det (rimelig) godt...

Mål 3: Sundhed og trivsel

- Antallet af dødsfald og sygdomstilfælde som følge af udsættelse for farlige kemikalier samt luft-, vand- og jordforurening skal væsentligt reduceres

Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

- Flere byer skal vedtage og gennemføre integrerede politikker og planer, der stræber mod inklusion, ressourceeffektivitet, modvirkning og tilpasning til klimaændringer

Mål 17: Partnerskaber for handling

- Vi skal fremme effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber

Relevante verdensmål (III)

Her går det ikke så godt

Mål 12: Ansvarligt forbrug og produktion

- Bæredygtig forvaltning og effektiv udnyttelse af naturressourcer
- Miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres

Mål 13: Klimaindsats

- Styrke modstandskraft og tilpasningsevne til klimarelaterede risici og naturkatastrofer

Mål 15: Livet på land

- Forringet land og jord skal genoprettes, fx land påvirket af oversvømmelse, og vi skal forsøge at opnå en jordforringelsesneutral verden.

Bæredygtig jordhåndtering - Et cirkulært jordprojekt

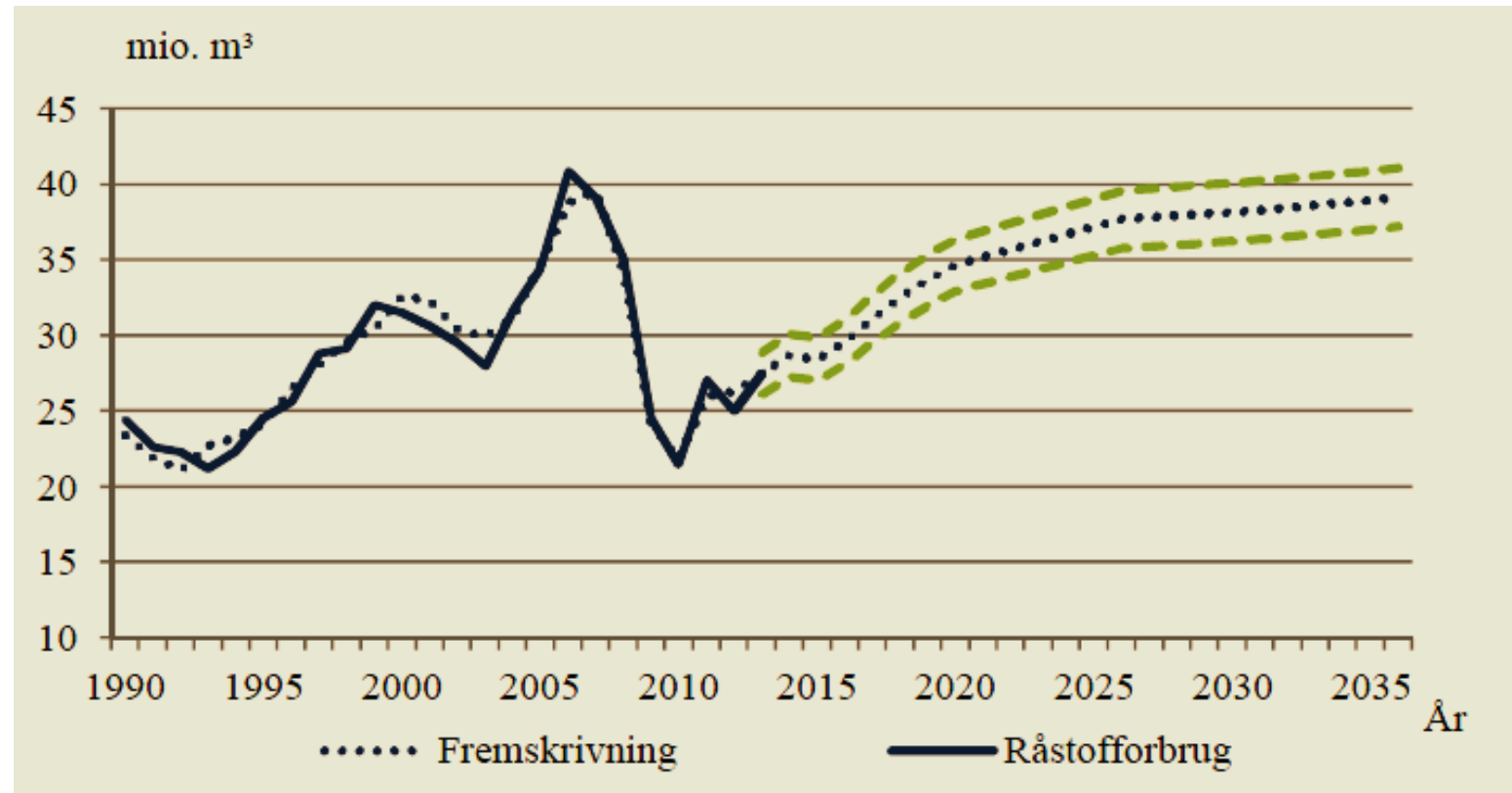
Konsortium af Bygherreforeningen, SWECO og NIRAS gennemført i samarbejde med partnerskaber med private og offentlige aktører

Udfordringer der blev adresseret:

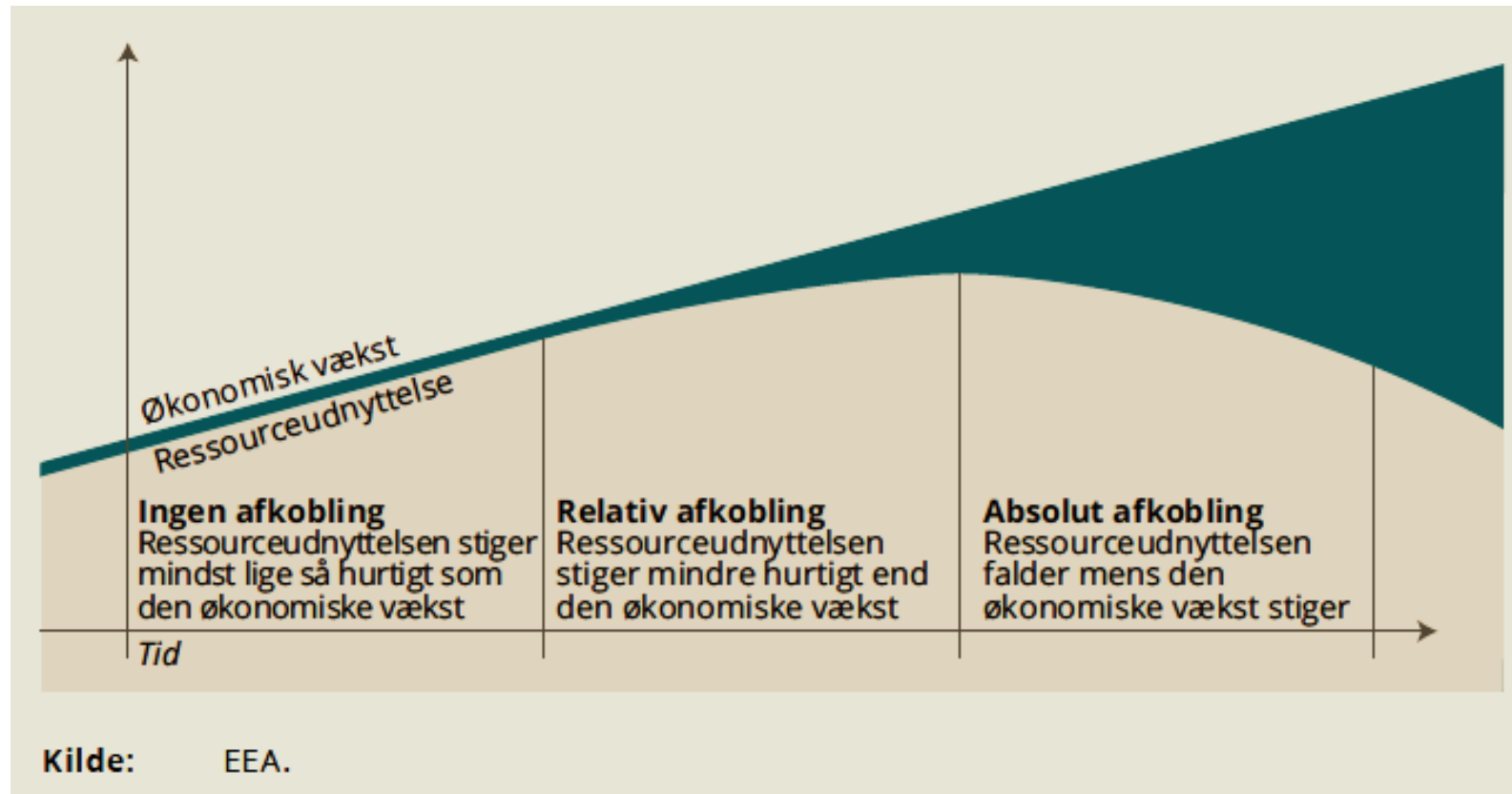
- Indsats ift. overskudsjord
- Uhensigtsmæssig deponering med risiko for grundvand mv.
- Eroderet jordkvalitet
- Reduceret værdi af overskudsjorden i et cirkulært økonomisk perspektiv.
- Betydelig transport med tilhørende emissioner: støj, CO₂, mv.

Råstofforbruget er alt for stort – og stiger...

Cirkulær økonomi skal afkoble ressourcetilbruget fra væksten

Elementer i projektet - jordhaendtering.dk

- Styr på forurening og fornuftigt beslutningsgrundlag
- Træffe det rette valg om håndtering af jorden, hvilke alternativer findes
- Give inspiration til bæredygtig jordhåndtering
- Strategisk planlægning (kommunal jordstrategi) og lokal jordhåndtering: rammer der muliggør et cirkulært og bæredygtigt jordflow
- Skabe overblik over kommende jordflytninger og sikre let og fri adgang til udveksling af overskudsjord til deponering eller genanvendelse
- Substitution af primære råstoffer fx gennem jordforædling: Bedre udnyttelse af ressourcen og besparelser fx gennem kalkstabilisering
- Sundhedslandskaber og klimasikring: Anvendelse af overskudsjord som skaber værdi og håndterer ændrede vandmængder

City Loops – en projektansøgning undervejs

Formål: Cirkulære ressource flows indenfor byggematerialer og jord

Danske partnere: Høje Taastrup og Roskilde Kommune, Dansk Bygherreforening, RUC, Gate 21 og Region H.

Elementer i projektet:

- Kortlægning af væsentlige materialeflows – bedømme forbrug af primære råstoffer samt produktion af overskudsjord
- Udvikle en drejebog for udarbejdelsen af en jordstrategi
- Teste værktøjer som fx:
  - GIS analyse baseret på parametre omkring fx støj, oversvømmelser, landskabelige og bymæssige kvaliteter
  - Anvende EcoSystemServices til at vurdere hvor overskudsjorden kan anvendes ud fra både miljø og afledte effekter

